

VASÁRNAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Múzeum-körút 1.
Telefon: József 55—40, József 68—88.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP**

Előfizetési árak: Egész évre 360 K.
Félévre 190 K. Negyedévre 100 K.
Egyes szám ára — — 10 korona.

Budapest, 1922.

III. évfolyam, 44. szám.

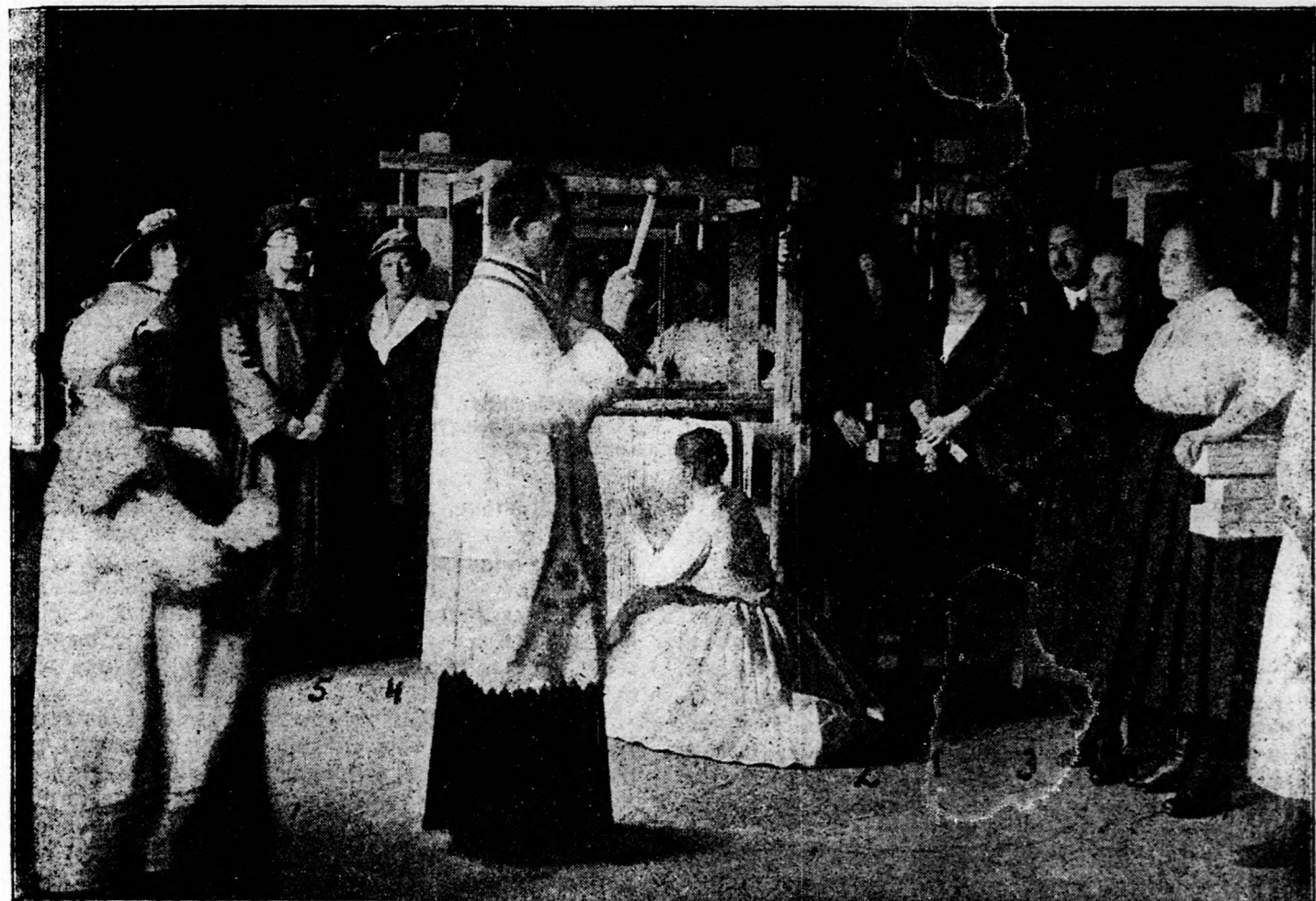
Vasárnap, október 29.

A nemzeti termelés védelme és a szabadkereskedelem.

(—y.) Mult héten a fővárosi lapok hasábjait irtak össze azokról a tanácskozásokról, amelyeket a szabadkereskedelem kérdésében tartottak. Szeretném megmagyarázni e lap kedves olvasóinak igen egy-

szerű, gyakorlati alapon, hogy mennyiben érdeklik a falvak lakóit a szabadkereskedelmi irányzat vagy a védővámok napirenden levő kérdései.

Abból az ismeretes körülményből indulok ki, hogy a régiebb időkben a falvak népe maga termelte és szőtte a vásznat, a gyolcsot. A család fehérneműje, a férjhezmenő leány kelengyéje mind házikészítmény volt. De ránk szakadtak a bécsi gyáripár olcsó gyárt-

A sárszentmihályi szövőtelep ünnepélyes felavatása.

A szövőszéket megáldja a község plébánosa. 1. Zichy Rafaelné grófnő. 2. Zichy comtesse. 3. Schandl Károly földmivvelésügyi államtitkár. 4. Tormay Cecília, a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének elnöke. 5. Klebelsberg Kunóné grófnő. 6. Schandl Károlyné.

mányai s az orsó és a rokka egymásután padlásra kerültek, mert nem volt érdemes bajlódni a házi szövással, hiszen minden falusi bolt ontotta a tetszetős kelméket, amelyeket könnyű volt megfizetnünk. Di-vatját multá a költő leírása, hogy:

Hajtogatja a rokkán serény keze-lábát,
És tölti színültig a jószágú ládát,
És gyűjti fiókba, hol szűzi a rend:
A hőszinű gyoicsot, a vásznat, a lent.

Ezt a gyönyörű népies ipart tökéletesen kiszorította a gyáripar. Elpusztította pedig a mi népiparunkat az osztrák nagyipar azért, mert szabadon juttathatta hozzánk a termékeit. Szabad volt a forgalom Ausztria és Magyarország közös vámterületén. Nem

lene idegenből hoznunk a ruházati cikkeinket elviselhetetlenül nagy árakon és ezen a réven nem romlana a pénzünk, hanem magunk dolgoznánk fel nyersterményeinket s még a munka haszna is a mienk maradna. A közös vámterület szabadforgalma volt az oka annak, hogy nem így történt.

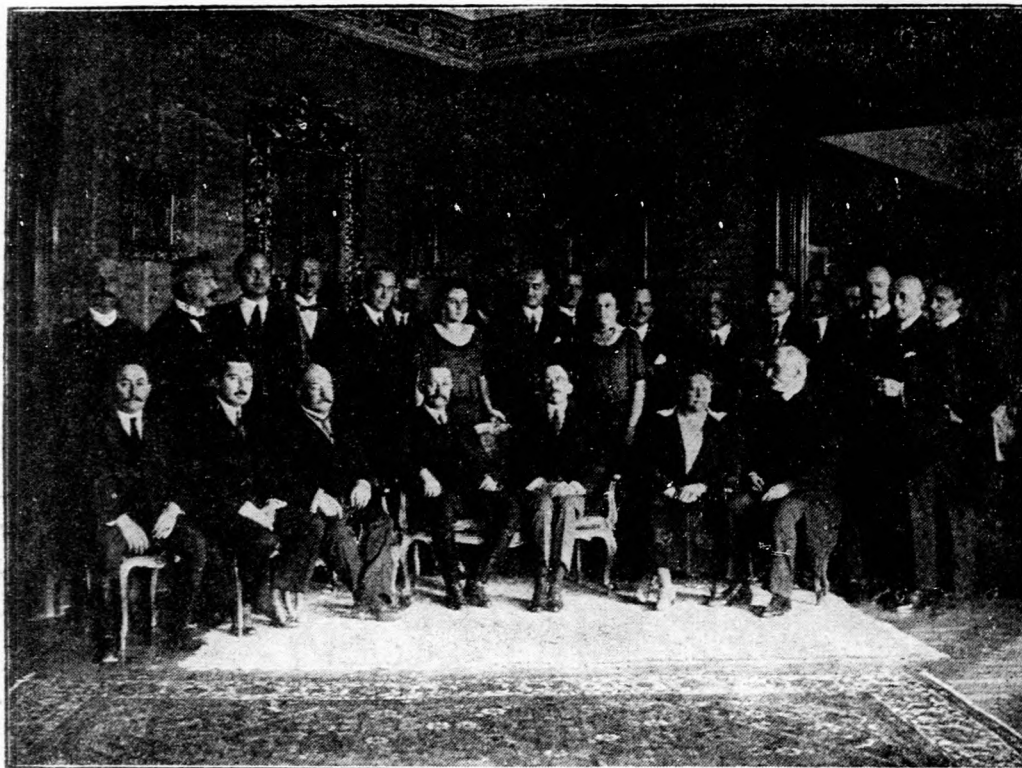
Ha most már nem csupán Ausztria, hanem minden más állam is szabadon hozhatta volna be a nála egy vagy más okból olcsóbban előállítható árukat és terményeket, akkor Magyarországnak legfontosabb termelési ágai is elsorvadtak volna. Jövedelmezőtlené tehettek volna a keleti államok még a buzatermelésünket és az állattenyésztésünket is. Csakhogy ezek ellen legalább annyira-amennyire vámokkal védekezhetünk. És ennek a védővamos politikának köszönhetjük termelésünk és állattenyésztésünk fellendülését, tehát azt, hogy van kenyérünk és husunk.

Igaz ugyan, a védővamos megdrágították az életet. De legalább a magunk emberségéből elő tudtuk teremteni a szükségletünket, foglalkoztathattuk a népet olyan termelési ágakban, amelyeket vámvédelem híján fel kellett volna adnunk s most nem halódunk éhen.

A szabadkereskedelem irgalmatlanul elpusztítja az egyes államoknak azt a termelési ágát, amely nem versenyképes más államok olcsóbb vagy fejlettebb termelésével. Ezzel az egyes államokat egyoldalú termelésre kényszeríti. Szükségletük nagy részét versenyképesebb idegen államokból kell beszerezniök és ők viszont a maguk versenyképes termelésének feleslegeit viszik idegenbe.

A szabadforgalom kielégíti a szükségleteket az igaz, mert az árút gyorsan átmozgatja a termelés helyéről a fogyasztás helyére. Ámde ha ez a szabadforgalom az államnak gazdasági egyenlensége vagy háborús okok miatt megakad, akkor aztán egyes államok se kivinni nem tudják a feleslegüket, se a szükségletüket nem tudják megszerezni, tehát a legvégzetesebb gazdasági zavarok állanak elő.

Nincs kiszolgáltatva ennek az esélynek az az állam, amely kellő vámvédelem mellett a nemzeti termelésnek minden ágát megóvta és kifejlesztette annyira, hogy amire szüksége van, azt maga megtermeli és meggyártja. Ez az egészséges állapot, amely másoktól való függetlenséget biztosít. A gazdasági függetlenségnek ebbe az állapotába kell magunkat beledolgoznunk, ehhez pedig csak a nemzeti termelést védelmező védővamos politika adja meg az eszközöket.

Miniszterek és politikusok látogatása Veszprémben.

Az ülők csoportja balról jobbra: Gubicza Ferenc képviselő, Schandl Károly államtitkár, Magyar Károly főispán, nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter, Rakovszky Iván belügyminiszter; a főispán neje, és Fiáth báró nyugalmazott főispán.

oltalmazhattuk meg évszázados népiparunkat a kifejldött osztrák gyáripar versenyével szemben. Mi tehát feladtuk a magunk kezdetlegesebb iparát és odáig házilag kielégített szükségleteinkre nézve Ausztria adófizetőivé váltunk. Ezt tette a szabad forgalom.

De nemcsak a házi szövőipart buktatta meg a szabadverseny, hanem a magyar nagyipar kifejldését is megakadályozta. A már megnevezett s hatalmas tartalékokkal rendelkező osztrák gyárakkal szemben nem tudtunk versenyképes magyar vállalatokat teremteni, mert az osztrák ipar szükség esetén veszteséggel is kész volt dolgozni s a velük való versenyt a még kezdő ipari vállalatok nem bírhatták meg. Így aztán a magyar ipar fejlődését mesterségesen elnyomták, aminek az lett a következménye, hogy többet költöttünk idegen ipari cikkekre, mint amennyit kívülről nyersterményeinkért kaptunk, tehát a gazdálkodásunk deficités volt.

Ha a fejlettebb osztrák ipar térfoglalását vámokkal akadályozhattuk volna meg, akkor ma nem kel-

Az utolsó mohikán. Váratlanul hozta a táviró a hírt, hogy Lloyd George angol miniszterelnök megbukott. Az utolsó volt a háborús miniszterelnökök közül. Francia, olasz, amerikai, japán és orosz kollégái már évekkal előbb tünnek le. Közüök, akik a nagy háborút vezették ellenünk, Lloyd George birta legtovább. Nem sirattuk meg a többit, nem sajnáljuk az angol diktátort sem. Az ő lelkükön szárad a véres háború, mely tíz millió ember életét otthozta ki, de még talán ennél is nagyobb bűnük a kegyetlen béke, mellyel száz és száz millió ártatlan gyermek és asszony nyomorát és szenvedéseit okozták. Az ő csontos kezük és hideg agyuk diktálta a jóvátételeket, mely drágaságot, uzsorát és nélkülözést hozott nemcsak reánk, magyarokra, hanem a németekre, osztrákokra, de magukra a görögökre is, egész Európára. Lloyd George tragédiája, hogy ép akkor kellett megbuknia, mikor átkos munkájának, a párizsi erőszakos békének kegyetlen hatásait fölismerve, enyhíteni iparkodott az igazságtalan békeföltételeket. Szembehelyezkedett az ugyancsak szabadkőműves francia Poincaréval, hogy a párizsi erőszak politikája helyett irgalmasabb politika kezdődjék a hős ellenséggel szemben. Az utolsó volt a mohikánok közül s végzete, hogy nem reparálhatta hibáját. Neve oda kerül a többi háborús entente-vezérférfiaké közé, melyeket borzadva fog nemsokára emlegetni az egész művelt világ, mikor a krisztusi igazságosság urrá lesz a nemzetközi szabadkőművesség ördögi munkáján.

*

Szőlősgazdák bajai.

Homoki szőlővidékekről súlyos panaszokat kapunk. A sok eső elrontotta a termést. De még ennél is nagyobb baj, hogy a közvetítők spekulációja kiuzsorázza különösen a kistermelőket. Lenyomták az új borárakat annyira, hogy alig 25—30 koronát adnak egy liter borért. A termelők szorult helyzetben vannak, mert nincs elég hordójuk. Nem tudják, hová tegyék a termést. Sokan a mustot kénytelenek voltak potom áron elvesztegetni, mert nem volt edényük. A kistermelők azért is rá voltak szorulva a pénzre, mert — prés hiányában — azt is méregdrágán kaptak csak kölcsönbe. A fuvarral is kiuzsorázták őket, mert pl. Kecskemét határában három koronát kértek literenkint a fuvarért már néhány kilométerre. Persze ilyenkor kétségbeesve futnak szőlősgazdáink a kormányhoz. A földművelési kormány iparkodik is segíteni rajtuk, de az államnak nincs pénze, pénz nélkül az se sokra megy. Meg kell mondaní őszintén, hogy bizony a szőlősgazdaközönség megint magára vethet, ha a spekulánsok hada följe kerekedett. Nem szüretkor, az utolsó pillanatban, hanem már régen gondolhatott volna rá, hogy hordókat kell beszerezni. De nem tették, amint nem gondoskodnak előre most, míg nem késő, a jövő évi rézgálicról sem. Ha pince-szövetkezetekben tömörült volna mindenütt a szőlősgazdaközönség s szövetkezetei gondoskodtak volna előre a hordók beszerzéséről, akkor most nem vásárolhatták volna el előlük a hordókat a közvetítők s lenne jövőre rézgálic is tisztességes áron. A szövetkezeti pincékben a borok típusos kezeléséről is lehetne gondoskodni s akkor az értékesítés is könnyebb lenne. Reméljük, hogy a mostani súlyos helyzet végre észreteríti a szőlősgazdákat, mert ha most se okulnak a kárukön, akkor pusztulásba rohannak.

MI HIR (A POLITIKÁBAN?)

Harmincnál több képviselő kívánságára a hárszabályok értelmében Szcitovszky Béla, a nemzetgyűlés elnöke, összehívta a nemzetgyűlést.

Ezen az ülésen a kisebbségi pártok megbízásából egy képviselő megindokolta a nemzetgyűlés összehívását. Bethlen István gróf miniszterelnök nagyobb beszéd keretében válaszolt ez ülésen elhangzott több főlshózáásra és kijelentette, hogy szavát félremagyarázták, mert amidőn a közlő térről nyilatkozott, azt mondotta, hogy súlyos napok következnek reánk és épen erre való tekintettel kötelessége minden párt-

Kép a veszprémi kisgazdapárt alakuló nagygyűléséről.

Rakovszky Iván belügyminiszter (balról), Magyar Károly főispán (jobbról) társaságában a nagygyűlésre megy.

nak arra törekedni, hogy kiküszöbölje a politikai ellentéteket. A miniszterelnök ezután számadatokkal bizonyította, hogy a drágaság júliusban kezdődött és szeptemberben érte el legmagasabb pontját.

Szeptember 20-án, amidőn a nemzetgyűlés szabadságra ment, a drágaság már ki volt fejlődve és ha a nemzetgyűlés akkor nem tartotta indokoltnak, hogy együtt maradjon, most nincs semmi oka sem az ülésezésnek. A drágaság kérdését úgy sem lehet parlamenti vitákkal megoldani. A kormány különben felhasználta azokat az eszközöket, amelyek a drágaság elleni küzdelemben eredményesek lehetnek. A kisebbség különben nem a drágaság miatt hívta össze a Házat, mert hiszen ha komoly javaslatot tudnának előterjeszteni, azt a drágasági bizottságban is előadhatták volna.

A drágaságot nem a kivitel okozza,

mert a behozatal még mindig nagyobb, mint a kivitel és ha van feleslegünk, akkor bűn volna azt ki nem engedni. Nullás lisztet mindig annyit termeltünk, amennyit a magyar közönség nem tud elfogyasztani, ennek kivitele tehát csak hasznos és egyáltalában nem befolyásolja az árak alakulását. A búza és a liszt árának alakulása nem a kivittel függ össze.

A búza árának emelkedése arányos a korona értékének a csökkenésével.

Az emelkedés oka tehát a valuta romlása, azonban még így is más államok áraihoz képest a drágaság nálunk nem olyan nagy.

A miniszterelnök szükségesnek tartotta még hangsúlyozni, hogy a közéletben a keresztény erkölcs és világnézet érvényesülését kívánja. A keresztény politika tulajdonképpen a kereszténység számára elvesztett pozíció visszaszerzését jelenti.

A Keresztény Kisgazda-, Földműves- és Polgári-párt legutóbbi értekezletén a miniszterelnök reámutatott, hogy a kisebbség a nemzetgyűlést nem a drágaságért, hanem csak politikai célokat kedvezt hivatva össze. A Ház teljessége különben sem alkalmas arra, hogy ott a drágaság kérdését részleteiben letargyalják. A liberális képviselők Rassay Károlyval együtt, teljességgel Bethlen István gróf miniszterelnöknek a liberális parlamenti szövetség támogatását. A miniszterelnök nem volt hajlandó ezt a támogatást elfogadni, mert a rend fenntartásáról a kormány minden körülmények között intézkedik és ehhez senkire sincs szüksége.

Terffi Béla közéleti miniszter állásáról lemondott és helyette a kormányzó Bud János államtitkár az Országos Közéleti Tanács és a közéleti ügyek irányításával megbízott miniszternek, Prónay György báró nemzetgyűlési képviselőt pedig közéleti miniszternek nevezte ki.

Havel Béla dr. a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetője megvált állásától. A kormányzó Angyan Béla dr. fővárosi ügyvédi miniszteri tanácsosnak nevezte ki és a miniszterelnök Angyan Béla dr.-t bizta meg a sajtóosztály vezetésével.

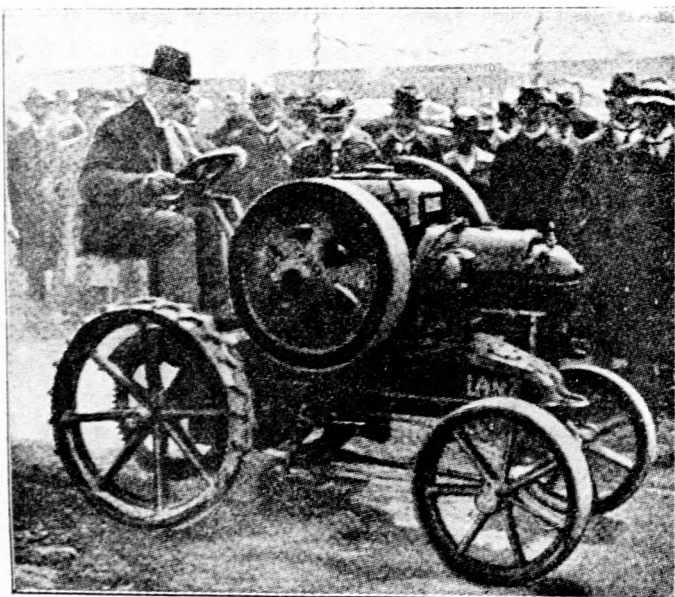
Nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter bejelentette, hogy a munkaadók és a földmunkások viszonyát törvényhozási úton rendezti.

Minden járásban munkabér megállapító bizottságokat állítanak föl.

Ezek a bizottságok jelölik meg a minimális munkabéretet és a munkaadóknak ezekhez kell magukat tartani. A földművelésügyi miniszter még közölte, hogy az Országos Gazdasági Munkabiztosítási Bizottság balesetbiztosítási díjait legközelebb fölemelik és ennek az emelésnek természetesen következménye, hogy

a baleseti járulékok is emelkednek

és így némileg enyhítik a munkájuk közben szerencsétlenül járt munkások nehéz helyzetét.

Egy hengeres petróleum-tractör.

+MEZŐGAZDASÁG+

A búza kapálása.

Irta: Gyárfás József.

A búza kapálását ajánlgatják újabban a magyar gazdának. Nem először. De amint nálunk eddig nem birt meg-honosodni, úgy most sem fog általánossá válni, bár meg-lehet, hogy egyik-másik helyen és egyik-másik esztendőben szép eredményt, vagyis nagyobb termetst érnek el vele.

A búzakupálás eszmeje nagyon megvesztegető. Meg-tetszhet benne mindjárt az, hogy na kapalásra, vagyis széte-sebb sorokba vetem a búzamat, ezzel a vetőmagnak jó részét, egyharmadát, sőt a tetét is megtakarítom. Ez pedig nem csekély jelentőségű dolog a mai viszonyok közt!

Már kevésbé kelemes az a gondolat, hogy ennek fejében a búzamat meg kell kapálnom. De megédesítheti az a reménység, hogy a kapálás a földnek is jót fog tenni, a vetés tisztább lesz, a kapált búza többet fog teremni. Vannak azután a kalászosok kapálására alkalmas széles kapológépek is. Ha ezek nagy területre, uradalmaikba valók is, nincs semmi lehetetlenség abban, hogy a búza kapálására kisebb gazdák-nak való könnyű és olcsó lokapokat is készítsenek a gep-gyárak, ha egyszer a búza kapálása a kisgazdák számára is al-talanossá válik, vagyis meglesz a kereslet ilyen kapak után.

Azután a búzát nem szokás sokszor kapálni; legfeljebb egyszer ősszel, azt is inkább csak akkor, ha a kikelet után a föld nagyon megkeményedett vagy nagyon kiszáradt; de inkább csak egyszer, tavasszal szokták a búzát megkapálni, áprilisban, amikor egyebkent fogasókat szoktak.

A tőlünk nyugatra fekvő országokban a búza kapálása meglehetősen el van terjedve. Ha nem is annyira, mint a búzát, kapálgatják ott a rozsot, árpat és zabot is. De egyik sem oly hasznos a kapálás iránt, mint a búza.

Hozzánk a kalászosok kapálása mégsem való! Miért nem?

Ha búzamat ritkábban vetem, egy holdra kevesebb mag, kevesebb növény jut. Ha 80 kg. helyett csak 40 et vetek, feleannyi lesz egy holdon a búzát. Hogy tehát a ritka vetés után mégis nagyobb legyen a termés, ahhoz az kell, hogy egy-egy tő jobban bokrosodjék, több hajtást fejlesszen és növevessen kalaszba, mint a sűrűn vetett.

Enhez elsősorban jó erőben lévő föld kell. Sovány talajon a búza erősen nem bokrosodhat, még kevesebbé nevelhet sok és szép kalászt. Számos kisgazda földje pedig sokkal gyengébb, semhogy azon a búza erősen fejlődhetnék, vagyis semmint ott a búzát a siker reményében kapalásra lehetne vetni. De ezen utóvégre lehet — tragyzással — segíteni.

Ezen igen, de az időjárás nem lehet változtatni!

Mert a bokrosodáshoz nemcsak jó föld, de megfelelő időjárás is kell. Amely országokban a kalászosokat rendszeresen kapálgatják, ott az éghajlat a mienknél csapadéko-sabb és egyenletesebb. Ott biztosan lehet arra számítani, hogy a ritkán vetett búza a kellő sűrűsége megbokrosodik. De a mi széles és szárazságra hajló éghajlatunk alatt a bokrosodást biztosra venni nem lehet.

A kellő megbokrosodáshoz korai vetés kell. Nálunk ellenben a búzát nem minden évben vehetjük szeptember második felében, októberben, lesz abból sokszor még kará-csonyi búza is. Ily esetben a ritkán vetett mikor bokrosodjék meg sűrűre? De még ha korán vetett is a gazda, hányszor nem olyan száraz vagy rövid az ősz, hogy a búza ritkán kerül ki a télből! Igaz, hogy tavasszal is sokat bokrosod-hat még, de nem mindig. Ha az idő hirtelen melegszik fel, a búza tavasszal nem igen sűrűsödik, hanem siet szába hajtani. Nem egy esztendőben végig ritkák maradnak a kalaszo-sok. Ekkor az a gazda jár jól, aki sűrűn vetett.

De tegyük fel, hogy jó volt az időjárás a bokrosodásra és a kapált búza is kellően megbokrosodhatott. Ezzel nyert ügyünk van-e már?

Még nem! Ha nem jár továbbra is jó idő, és külö-nösen ha nincs májusi esőnk, hiába bokrosodott erősebben

a búzánk, az nem birja minden hajtását kalászba nevelni, sarjhajtásaiból sok le fog maradni, végül a kapált búza-földön kevesebb lesz a kalász, mint a rendes vetésben. Még jó, ha a ritkább állásnál fogva a kapált búza kalásza hosszabbra és teljesebbekre fejlődhetnek és végeredményében a kapált búza nem terem kevesebbet a nem kapált sűrű búzával.

De ne vegyünk fel rossz időt, hanem tegyük fel, hogy a kellő sűrűségre megbokrosodott búzákra jó nevelő idő jár és a sok sarjhajtás mind kalászba ment, most már csak biztos, hogy hevágott a búza kapálása és hogy nagyobb lesz utána a termés?

Sajnos ez még most sem vehető biztosra. Mert amely búza erősebben bokrosodik, az később indul szárba és akár egy héttel is később érik. A kapált búzával fenyeget tehát legjobban az a veszedelem, hogy ocsu lesz belőle, ha aratás idején hirtelen rekkenő meleg éri, ami nálunk nem ritkaság.

A kapálással sűrűre nevelt búza azonkívül nemcsak később, de a lassabban fejlődő sok sarjkalász miatt egyenletlenebbül is érik. Továbbá több lesz benne a másodosztályú mag.

Tagadhatatlan előnye ellenére a búza és általában a kalászos gabona kapálása nálunk legfeljebb csak ritka kivételként, hűvösebb és csapadékosabb fekvésben, másrészt nagyon összeálló vagy igen gyomos földön jöhet alkalmazásba. Általános használatra ajánlani nem lehet, annyira növeli a kockázatot.

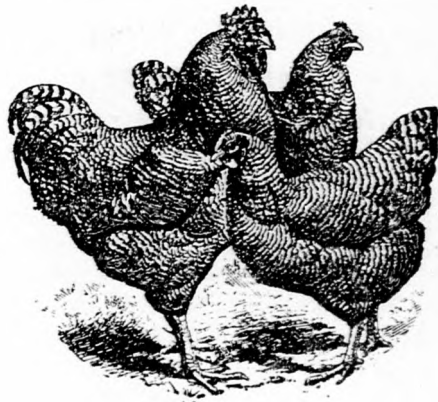
A búza kapálása Magyarországon szerencsejáték, amely-nél a gazda többet kockáztat, mint amennyit rajta nyerhet.

Tőzeg mint alom. Nedves réteg talaját nem ritkán oly réteg alkotja, mely az előbb ott nőtt nád, sás, káka, szittyó korhadó részeiből áll. E növényi rostokból álló talaj alkalmas tüzelésre, de alkalmas alom készítésére is. Használat előtt azonban meg kell jól szárítani, azután megtépni s végül a poros, homokos részeket belőle kiszitálni. Almozásra csak a szálas, rostos részt kell használni. A híg ürüléket jól felszívja, humuszsavai révén pedig az istállóban képződő, csipős ammóniagázt is magához vonzza, miáltal javítja az istálló levegőjét és növeli a trágyának hatóerejét. A német gazdák úgy győződtek meg a tőzeggel készült trágya nagy hatóerejéről, hogy negyven szász gazdaságban a burgonya-földnek felét szalmás, a másik felét pedig tőzegestrágyával trágyázták. A termés mindenütt a tőzeggel trágyázott földön volt nagyobb, még pedig átlagosan $\frac{1}{6}$ résznyivel, azaz: hol a szalmás trágyával trágyázott föld holdján 50 métermázsza krumpli termett, ugyanazon földön a tőzeges alommal trágyázott föld 1 kat. holdján 60 métermázsza gumót szedtek ki. Azt is tapasztalják a juhászok és csikósok, hogy a száraz tőzegalmon gyorsabban gyógyul a juhok «csülöksántasága», kevesebb a patarepedés és a patasántáság. A gazdák egy része attól fél, hogy a szürkeszínű állatokat bepiszkítja. Ettől nem kell félni, ha a tőzeg elég száraz, vagy ha a tőzegalom fölé vékonyan szalmát hintenek el.

A gyapjú gondozása. A gyapjúért annál több pénzt kap a gazda, minél finomabb a minősége, minél nagyobb tömegű a bunda és minél jobban van az gondozva. A minőség a birka egyediségével van meghatározva és mesterségesen (takarmányozás, ápolás stb.) azon változtatni és javítani nem áll módunkban. A bunda súlyát ugyan a jobb takarmányozás csekély fokban növeli, de ezen súlynövekvés is inkább a gyapjuzsír fokozott termeléséből és nem a gyapjuzsálak nagyobb tömegéből adódik. Legtöbbet tehet a gazda a bunda értékének növelése érdekében azzal, ha a bundát az élő állaton jól gondozza. Óvni kell juhainkat a megázástól, mert az eső belemossa a fűrtök közé a piszkot és kioldja a gyapjuzsírt. A legelőn irtani kell a szerbtövist, vadmohart, bojtort, ördögsekeret stb. tüskés gyomokat, melyek belekapaszkodnak a bundába és abban visszamaradnak. Nem szabad poros úton hajtani a juhot és az akolban poros szénát, szalmát rázni, mert akkor a por hatol be a bunda közé. Az ilyen növényi és poros tisztatlanságokkal szennyezett gyapjúért a kereskedő azért ad kevesebb pénzt, mert a fonás előtt ezeket az anyagokat hosszas mosási és tisztogatási műveletek útján lehet csak eltávolítani, amiközben a gyapjuzsálak erősségükben veszítenek, azaz szakadékok nyak lesznek. De legjobban rontja a gyapjú értékét az, ha a bunda egyes részei vizelettel, ganajlével, bélsárral vannak beszenyezve. Az ilyen «sárga» bundarész többé nem mosható ki, ezért az osztályozásnál a hulladékba kerül. Ezért igen fontos, hogy a birkák alatt az alom mindig száraz és tiszta legyen.

A gyümölcsfák törzsének téli gondozása. Kevés gyümölcsünk terem, mert fát ültetni senki se szeret, de a termett gyümölcs se értékes, mert nagyobbára férges. A férgek ellen télen is lehet dolgozni a törzs tisztogatása útján, mert a törzs elvénhedt repedéseiben húzódik meg a legtöbb kártékony rovar és itt ütnék tanyát a fák életét károsító penészek és rothadást okozó gombák. Ezért az elvénhedt, nem termő fákat mielőbb ki kell vágni és elégetni. Fatalabb fákról az állati kártevőket úgy távolítjuk el, hogy a törzset és vastagabb ágakat közönséges gyökérkefével vagy acél-szálú kefével ledörzsöljük. Sebzett törzsekben a sebeket elevenig kitisztítjuk és azután bekátránvozzuk meleg kátránnyal. A sebhelyek környékén fakadó vízajtásokat is célszerű mielőbb simára metszeni s meleg kátránnyal bekenni.

Plymouth. (Képpel.) Nagytestű, jól tojó tyúkfajta a plymouth, melyet a magyar parlagi nemesítésére használnak. Nagy testéről, kendermagos színéről, sárga csőréről, valamint sárga lábszárairól könnyen felismerhető.

Kiállításon díjazott plymouth törzs.

A tengeriszár. A mai nagy takarmányhiányban bizonyára egyetlen gazda se engedi a tengeriszárat a szántóföldön penészedni és rothadni, hanem azt gondosan hazatakarítja. Száritott állapotban jobb takarmány, mint bármelyik tavaszi szalma. A szarvasmarha a kékben eléje tett tengeriszárról ügyesen lehámozza a leveleket és a címer alatti finomabb szárrészt és vele igen jól táplálkozik. A tengeriszár szárítása azonban a mostani esős időjárás mellett nagy gondot igényel, sőt majdnem lehetetlen. Ezért a legtöbb tapasztalt gazda bevermeli vagy zsombolyazza. Bevermelés céljából jól fel kell hasogatni, széttépni, hogy alaposan le-taposható legyen és így a levegő a veremből kiszoruljon. Hogy a bevermelendő takarmány elegendő vizet is tartalmazzon, legjobb ezt répalevéllel vagy más zöldtakarmánnyal keverve bevermelni, mint ezt egy előző számunkban már ajánlottuk.

TANÁCSADÓ

Kérdés. 1. Nyugalmazott állami rendőr a Déli-vasút vonalain tarthat-e igényt kedvezményre? 2. Kell-e a határátlépésért külön fizetni? (R. G. ny. áll. rendőr.) — **Felelet.** 1. Igen. Az államvasúti igazolvány beküldendő a Déli Vaspálya Társaság igazgatóságához, ahol bizonyos illeték lefizetése mellett érvényesítik az igazolványt a Déli-vasút vonalaira is. 2. A határon vagy útlevéllal, vagy határátlépési-igazolvánnyal lehet átmenni. Utóbbit a határmenti lakosoknak a magyar és az idegen hatóság közös beleegyezéssel adja. Külön díjat az átlépésért fizetni nem kell. A kedvezményes jegy árát tessék az állomásfőnökségen megkérdezni.

Kérdés. Egy falusi ház felépítéséhez szükséges fa- és cserépanyag hol szerezhető be jutányos áron? (K. F.) — **Felelet.** Forduljon az Országos Központi Hitelszövetkezet legközelebbi fiókjához vagy a központhoz (Budapest, IV., Nádor-utca 22.), ahol felvilágosítást fognak adni az állami építő-anyag akcióról, amelynek keretében a piaci árnál olcsóbban osztanak szét építőanyagot.

Üzenet a könyvrendelőknek. (E. J.) «A fekete lovak» című színművet 159 K 50 fill. előzetes beküldése mellett bérmentesen küldi kiadóhivatalunk. — (Nyájas olvasó.) A mezőrendőri törvény cikk kiadása nem kapható.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Új elbeszélésünk.

«Petőfi» című darabunk mai számunkban véget ért. Most tehát műkedvelőinkre kerül a sor: lássanak munkához, tanulják meg a kiosztott szerepeket és készüljenek el a költő százszentendős születésnapjára, december 31-re. Két teljes hónap van még a próbákra, ez az idő pedig bőségesen elég ahhoz, hogy a rövid darabot kifogástalanul megtanulhassa mindenki. Egyben már most eláruljuk, hogy a darab előadásával kapcsolatban pályázatot fogunk hirdetni. Hogy mire és milyen feltételek mellett, az egyelőre a mi titkunk.

Következő elbeszélésünket a legismertebb magyar írók egyike:

Zsoldos László

írta, akinek nevét olvasóink már ismerik a «Vasárnap» regényrovatából. Számunkra írt új regényének címe:

A csókuha.

Azért hívják csókuhának a szóbanforgó báli ruhát, mert aki felveszi: szerelmes csókot kap, ha nem akarná, akkor is. Ifjú, bohó és forró szívű hölgnök sem kerülheti el a sorsát. Magára ölti a könnyű selyemruhát, aztán elcsattan a végzetes csók és utána öröm, kaland, bánat és csalódás kergetik egymást gyors egymásutánban, de végül mégis csak fölragyog az igazi boldogság napja. Az elbeszélés napló formában van írva, épen ezért végtelenül közvetlen és egyszerűbe fölkelti érdeklődésünket hölgnök bájos, kedves alakja iránt. Bizonyos, hogy olvasóink szeretetteljes kíváncsisággal fogják kísérni sorsának változatos útját és a történet végén együtt fognak vele örülni annak, hogy az élet megbocsátotta bohó szívének tévedését és mégis elvezette az igazi útra.

A csókuha

közlését jövő héten megjelenő számunkban kezdjük el.

A Népszövetségi Ligák Uniójának értekezlete Budapesten. A Népszövetségi Ligák Uniója az elmúlt héten Budapesten, az Akadémia dísztermében tartott üléseket. Az értekezlet az Unió minden tagja képviseltette magát a legjelentősebb tekintélyű politikusokkal. Ruffini olasz szenátor volt az értekezlet elnöke. Az Unió ülésein letárgyalták mindazokat az ügyeket, amelyekre vonatkozóan a tagok az elmúlt ülés óta felkeresték az elnökséget. Az üléseken igen határozottan beszédben fejtette ki Apponyi Albert gróf a magyar békeszerződés igazságtalanságait és tarthatatlanságát. Apponyi egyébként igen nagy sikerrel működött közre az Unió munkájában, amiért is Adelswaerd báró svéd kiküldött, elnök mellé Dazsi japán kiküldöttel együtt aelnökké választották meg. A külföldi vendégek vasárnap a Vigadóban tartott nagygyűlésen tolmácsolást nemzetük rokonszenvét Magyarország iránt. A külföldi elkötelezők hélfőn hagyták el Budapestet, miután Horthy Miklós kormányzó öfelméltóságánál is tisztelték.

A visszavonuló görögök rabolnak és gyilkolnak Tráciában. A Mudaniában megkötött katonai egyezmény szerint a görögöknek ki kell üríteniük Tráciát. A teljesen fegyelmetlen csapatok már meg is kezdték a visszavonulást. Útjukban rabolnak, fosztogatnak és gyilkolnak. Bulgária igen sok menekültnek adott hajlékot, akik a visszavonuló elöl futottak a bulgárokhöz. Tráciát antant csapatok szállották meg. A török békeértekezlet helyét és idejét még nem állapították meg.

Lloyd George megbukott. Az egész világ politikai életében szenzációként hatott az elmúlt pénteken az a londoni hír, hogy Lloyd George angol miniszterelnök beadta lemondását, kormánya megbukott. Lloyd George lemondása a mai idők legnagyobb világpolitikai eseményének tekinthető, mert vele az angol háború politikának megtestesítője válik meg a kormányelnökségtől. Lloyd George 1916 decemberében, mint Asquith utódja, foglalta el a miniszterelnöki széket és két hónap híján teljes hat esztendőn át irányította Anglia világpolitikáját. A fegyverszünet után, az 1918 ik évi választáson, az angol konzervatív és liberális pártokra támaszkodva, hatalmas koalíciós többséget szerzett és ez a többség a törökországi eseményekig fentartás nélkül támogatta. A török győzelem Lloyd George politikájának kudarcát jelentette és koalíciós pártjának konzervatív elemei elhidegültek tőle. Angliában novemberben lesznek az új választások s Lloyd George reméli, hogy sikerül ismét nyeregbe jutnia.

Berlinben a kommunisták

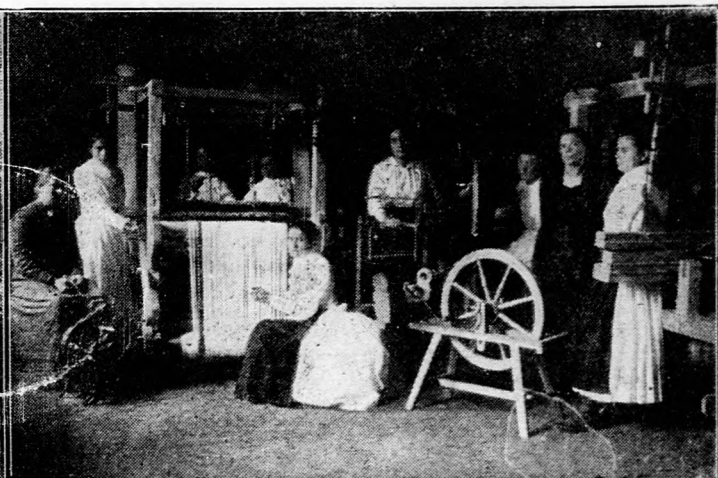
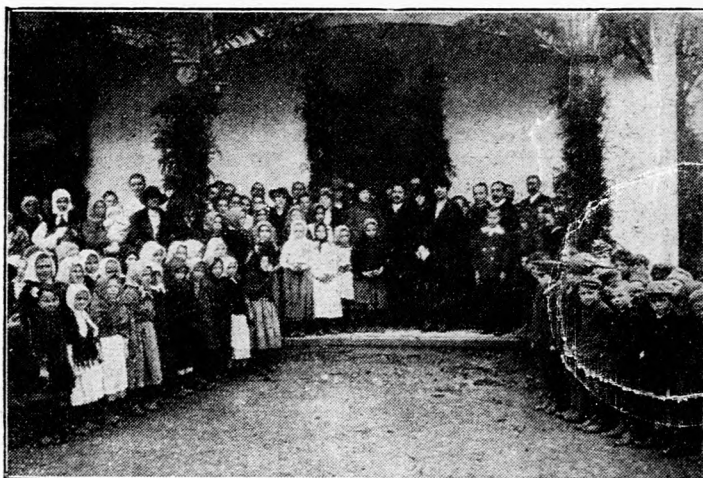
véres zavargásokat rendeztek.

Berlinben a «Szabadság és Közrend Szövetsége», melynek tagjai kormánypártiak, nagygyűlést tartottak a Busch-cirkuszban. A kommunisták elhatározták, hogy a gyűlést megzavarják. Nagy számban gyűltek egybe a cirkusz környékén s később berontották a gyűlés színhelyére. A rendezésből óriási verekedés lett. A két párt hívei egymásnak rontottak, de a kommunisták jobban fel voltak készülve. A cirkusz egész berendezését tönkretették s borzalmas munkájukat itt befejezve, kivonultak az utcára, ahol további zavargásokat rendeztek. A zavargások során három ember meghalt s több mint száz megsebesült. A rendőrségnek sikerült több kommunista vezért, közöttük két orosz is letartóztatni. A zavargással kapcsolatos vizsgálat során házkutatást tartottak a «Rote Fahne» (vörös zászló) szerkesztőségében, ahol igen sok terhelő adatot találtak. A lap munkatársai közül löbber letartóztattak. A berlini rendőrfőnököt valószínűleg elmozdítják állásából a zavargás alkalmával tanúsított erélytelensége miatt.

A nagymányoki római katolikus legényegylet szüreti mulatsága.

A nagymányoki római katolikus legényegylet szeptemberben kitünően sikerült szüreti ünnepélyt rendezett, amelynek tiszta jövedelmét — tizenötezer koronát — harangalapra fordították. Az egy-let elnöke Eicher János kántortanító (középen). Érdekes, hogy a nagymányokiak német anyanyelvük dacára mindnyájan jól beszélnek magyarul és derék hazafiak.

A sárszentmihályi szövőtanfolyam ünnepélyes felavatása.

Balról: Az ünnepség közönsége. Jobbról: A szövőszékek munkában.

A dunamelléki református egyház közgyűlése. A dunamelléki református egyházkerület az elmúlt szombaton kezdte meg rendes évi közgyűlését. *Darányi Ignác*, volt földművelésügyi miniszter, megnyitó beszédében a többi keresztény egyházakkal való béke fentartásának szükségességét hangsúlyozta. *Ravasz László* püspök IV. Károly haláláról emlékezett meg, majd *Darányi Ignác* érdemeit méltatta. Különböző elnöki bejelentések után *Ravasz püspök* sir *Dickinson* angol politikust üdvözölte, aki több ízben adta már tanujelét Magyarország iránti szeretetének. A közgyűlést e hét elején folytatják.

Burián István gróf meghalt. *Burián István* gróf, az osztrák-magyar monarchia volt külügyminisztere, 71 éves korában meghalt. *Rajeci Burián István*, *Fejérváry Géza* báró volt miniszterelnök veje, élénk szerepet játszott a politikában. Pályáját a diplomáciai szolgálatban kezdte és athéni követ volt. *Kállay Béni* távozása után közös pénzügyminiszternek nevezték ki és ezt az állást ismételtelen betöltötte. *Tisza István* kormányában mint a király személye körüli magyar miniszter vett részt. *Berchtold* grófot a közös külügyminiszteri székben követte és *Czernin* gróf bukása után IV. Károly újból megbízta közös külügyminiszternek. A monarchia összeomlása előtt lemondásra kényszerült és azóta Bécsben élt visszavonultan.

Felavatták a sárszentmihályi szövőtelepet és tanfolyamot. (Képekkel) A fejérmegyei *Sárszentmihály* községben az elmúlt héten avatták fel ünnepies külsőségek között azt a *háziipari szövőtelepet és szövőtanfolyamot*, melyet *Zichy Rafaelné* grófnő állított fel a falu asszonyai számára. Az avatásra megjelent a földművelésügyi kormány részéről *Schandl Károly* dr. államtitkár, a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége részéről pedig *Tormay Cecília*, *Klebsberg Kunóné* grófnő és *Schandl Károlyné*. A falu nevében az uradalom főintézője, *Hankó István* üdvözölte az államtitkárt, aki válaszában elismerését fejezte ki *Zichy Rafaelné* grófnőnek *áldozatkészségéért és példaadó hazaszeretetéért*. Hálával emlékezett meg ezután az államtitkár a nagy és eredményes munkáról is, amelyet a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége fejtett ki ezen a téren és a kormány elismerését tolmácsolta a MANSz. jelen lévő vezető hölgyei előtt, akik a telepért másfél év óta fáradságtalanul és önzetlenül dolgoztak. Majd a felvirágozott szövőszékek mellett serénykedő fehérruhás leányokat hívta fel *Schandl Károly* dr., hogy szöjjenek, dolgozzanak, mert *ezek a szövőszékek a mai nehéz gazdasági harcunknak az útegei és ezeken a szövőszékeken lassan-lassan összeszöhetik az ország szétszakított területeit*. *Schandl Károly* államtitkár után *Tormay Cecília*, a MANSz. elnöke, szólt az egybegyűltekhez. A nemzet gazdasági szabadságharcának győzelmi fegyveréül *Tormay Cecília* is a szövőszéket tartja és *azok megindításáért köszönetet mond Schandl Károly államtitkárnak*.

A gyulafehérvári ceremónia kudarcával és — vasúti szerencsétlenséggel végződött. *Gyulafehérvárott* lezajlott az oláh királyi pár megkoronázása. A nagy nemzeti ünnepnek szánt ceremónia teljes kudarcával végződött. Nem népnemepély volt ott, mert a hangulatot szurony és cenzura készítette elő, a magyar és oláh népet teljesen kizárták a környékről s a külföldiek mellett csupán katonák jelenhettek meg a koronázáson, A céccó után iparkodott is az oláh királyi pár vissza Bukarestbe. A velük volt vendégek nagyrésze *Constanza* felé ment egy zsúfolt vonaton. *Dornbada* állomás közelében a vendégeket vívő vonat összeütközött egy másikkal, ami súlyos szerencsétlenséget idézett elő. *Mintegy harmincan meghaltak és körülbelül százan megsebesültek*. A szerencsétlenséget a legnagyobb fokú gondatlanság okozta. A külföldi sajtó megérdemelt jelentéktelenségére szállította le a gyulafehérvári eseményt és még az angol lapok is csak gúnyosan írtak róla.

November 1-én megdrágul a posta. A postavezérigazgatóság az érdekeltségek bevonásával értekezlet volt a posta-és táviró-díjak emelése tárgyában. A tervezet szerint a következő díjak lépésnek életbe: *helybeli levél szállítási díja 12 K, a vidéki forgalomhoz 20 K, az ajánlott leveleké 70 K. Helyi levelezőlapok szállítási díja 6 K, a vidékre szólóké pedig 10 K lesz.* A telefon évi bérletét 21 000 K-ra emelik. Az emelés tekintetében még folynak a tanácskozások, de valószínű, hogy november 1-ére már drágább lesz a posta.

A földadó lefizetésének határideje. A pénzügyminiszter felhívja a gazdák figyelmét az október 31-iki határidőre, ameddig a földadótörvényben megállapított kedvezményes fizetések leróhatók. A miniszter a belügyminiszterium útján megkereste az összes közigazgatási hatóságokat, hogy a legtávolabbi községekben is ismeretessé váljanak a törvény rendelkezései és az október 31-iki határidő fontossága.

Tanfolyamok tejjyűjtő és főlőző állomások vezetői részére. A *sárvári* tejjgazdasági szakiskola igazgatósága kis tejjyűjtő és főlőző állomások vezetői részére a dombovári, szakály-högyérszi, nagykanizsai, bonyhádi, tolnamőzsi és a kaposvári tejjyűjtő telepeken négynapos előkészítő tanfolyamokat tart októberben és novemberben. A tanfolyamon a szakvizsga letételére kötelezettek vehetnek részt ötszáz korona tandíj lefizetése mellett. Ellátásról, lakásról a jelentkezők maguk gondoskodnak. A levélbeli jelentkezés a Tejjgazdasági Szakiskola Igazgatósága címére, *Sárvár-Pusztalánc*, u. p. *Káld* (Vasmegeye) küldendő A tejjgazdasági szakiskolánál nagyobb vaj- és sajtgyártóüzemek vezetői, a kisbéri iskolánál pedig kisebb vajgyártó üzemek vezetői részére tartanak a fentiekkel azonos feltételek mellett tanfolyamokat.

A rézgálic ára. Az augusztusban megjelent rendelet értelmében a kormány a rézgálickészleteket bejelenteni rendelte el és az árat 170 koronában állapította meg. A napokban megjelent kormányintézkedés ezt a rendeletet hatálytalanítja és a rézgálicot szabaddá tette. Az új rézgálic ára nagyban 400 korona és ezen felül.

Több kereskedő közel százmillió koronával károsította meg a kincstárt. Az adódetektívek néhány héttel ezelőtt nagy razzziát kezdtek, mert a nyomára jöttek, hogy sok kereskedő eltitkolja jövedelmét és ilyenformán megkárosítani inparkodik az államot. Főként igen sok textilárú nagykereskedő ellen merültek fel terhelő adatok. A razzziák, amelyek még most is folynak, eredményesek voltak közel százmillió koronás adóeltilkolásra jöttek rá a detektívek. Harmincöt nagy budapesti cégnél egymilliótól hétmillió koronáig terjedő adóeltilkolást fedeztek fel. E cégek közül tizen-nvenc textilárúcég. A detektívek leleplezték azt is, hogy egyes cégek a vámcsalásokkal hozzávetőleges becslés szerint negyven-ötvenmillió korona kárt okoztak az állambiztosárnak a kereskedők. Több nagyobb cégnél az üzleti könyveket is lefoglalták, mert rájöttek, hogy hamis könyvelést is folytatnak. Ezért magánokirathamisítás címén külön büntető eljárást is indítottak ellenük. A csaló cégek ellen szigorú eljárást tettek folvatatva.

Hétszázhús korona egy liter rum ára. Az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság elnöke rendeletet adott ki, mellev a belföldön előállított negyven százalékos rum tájékoztató árát az ország egész területére megállapítja, még pedig a fogyasztók részére literenként, edény nélkül, a forgalmi adóval együtt hétszázhús koronában.

Büntetlenül gyilkolják a magyart a brassói katonai börtönben. A brassói katonai börtön udvarán az elmúlt napok egyikén oláh katonaság gyakorlatozott. A 82-es román ezredben volt egy magyar legény is, névszerint Boros Sándor. Egy Strindhu nevű oláh katona arra kérte meg a magyart, hogy álljon neki célpontul, mert gyakorlatozni szeretne. Boros teljesítette a galád oláh kérését és gyanútlanul falhoz állott. A román katona erre vállhoz kapta puskáját és egyetlen lövéssel leterítette Borost, kit szíven talált a golyó és nyomban meghalt. Három óra hosszat feküdt ott vérben és csak azután szállították el a holttestet. A román katonát látszat kedvéért kihallgatásra rendelték, amelyen azt állította, hogy vigyázatlanságból történt az egész szerencsétlenség. A magyargyilkos katonát szabadonhosszították.

A hipnotizált cselédlány. Rantschburg Pál cégvezető, aki a Podmaniczky-utca 27. számú házban lakik, feljelentést tett a rendőrségen Giza nevű cselédje ellen, mert észrevette, hogy a lány állandóan lopkodik. A lány azonban, mikor kérdőre vonta, feltűnő zavaros feleleteket adott és beszámíthatatlannak látszott. Meg is vizsgálta egy idegorvossal, aki kezelésbe vette. A lány hamarosan nyugodtabb lett és bevallotta, hogy egy újpésti, Mari néni nevű asszonynál járt, aki hipnotizálta őt és azóta ellenállhatatlan kívánszer hatása alatt lopkod. A lopott holmikat mind egy előtte ismeretlen asszonvhoz vitte. A rendőrség a nem mindennapi ügyben megindította a nyomozást.

Ünnepélyes harangöntés. Az Ecclesia Harangművek r.-t. csepeli bértelepén a múlt héten ünnepélyes harangöntést rendeztek, melyre a dunamelléki református egyházkerület gyűlésének tagjai, valamint a budapesti evang. egyház lelkészei és tanárai dr. Ravasz László és dr. Raffay Sándor püspökök urakkal együtt az Ecclesia különhajóján rándultak ki. Az öntésnél jelen volt a kormány és a főváros képviselője is. Ezen alkalommal 28 új harangot öntöttek. Az erdőcsokonyai református egyháznak agyagmintákban elkészült harangjait az ünnepélyen szintén résztvevő nagytáji Szabó István miniszter, aki nevezett egyháznak presbytere, megtekintette.

Gummi- és üvegburkolatú utcák. Londonban mostanában több utcát gummival burkolnak, amelyen a nehéz kocsik igen könnyen közlekednek. Ezzel a módszerrel leküzdik az utcák lár-máját is. Úgy számítanak, hogy a gummiflaszter tizenöt évig tart, tehát megegyeszer annyi ideig, mint a faburkolat. Franciaországban üvegburkolattal is kísérleteznek. A burkolathoz szolgáló üveg, amelyet igen erős nyomással készítenek, érdes felületű, úgy, hogy elesni nem lehet rajta és még a gumminál is tartósabb. Előállítási költsége Franciaországban nem is olyan nagy.

Meddig tartható ki készüék nélkül a víz alatt? A víz alá merülés valamilyen készülék nélkül nem igényel semmilyen művészetet, vagy különös testi ügyességet. Ahhoz azonban igen nagy gyakorlat és művészet kell, hogy valaki minden készülék nélkül mélyebbre és hosszabb időre bukion a víz alá. A gyakorlatlan, de egyébként egészséges szervezetű ember egy percig tud a víz alatt tartózkodni. Bizonyos gyakorlattal, több mély lélekzet után két percnyi időre lehet alámerülni. Készülék nélkül, hosszabb ideig tartó alámerüléshez több évi gyakorlat szükséges s csodálatos, hogy a gyöngyhalászok milyen eredményeket értek el ezen a téren. Évtizedekkel ezelőtt például Kielben egy janárt mutogattak, aki tíz percig tartózkodott a víz alatt. Az ilyen teljesítmény után a test borzasztóan elgyengül. A gyöngyhalászok bár nem bírják ily sokáig a víz alatt, de napiában százszor is lebuksnak, ami természetesen egészségükre károsan hat. A gyöngyhalászok élete nem is igen haladja meg a 30–35 évet. Életük utolsó éveiben azonban már csak tengődnek.

TRÉFÁK

Árdrágítóéknál.

— Amióta a férjem gazdag lett, szeretne néha olvasni. Mit tanácsol kérem, milyen könyvet vásárolok neki?
— Vegye meg neki a *büntetőtörvénykönyvet!*

A vásáron.

Alkuszik a gazda egy kancára. Tetszik neki az állat és már-már tenyerébe akar csapni a kupecnek, mikor még egy kérdést megkockáztat:

— Aztán jó, futós állat-e ez?
— Meghiszem azt! Ha fölül rá, Ladányig meg se áll.
— No akkor Isten megáldja barátom, mert én *Fehérváron lakom!*

Igy tette a túlságos dicséret tönkre a biztos vásárt.

A drága vasút idejében.

— Egy szegény utazó kér öntől szállást...
— Eh, aki *ma még utazik*, az nem szegény!

Hirtelen érte.

— Miért nem tett azonnal feljelentést felesége eltűnéséről?
— Tetszik tudni, az első napokban nem is gondoltam erre
— *az örömtől.*

REFORM-FOGÁSZAT.

Műfog kauszukba foglalva 500 K. Reform lemezen műfog 1000 K. Reform műfog szápadlásmentes 1500 K-tól 2000-ig. Amerikai porcelán fogkorona 2000 koronától. Plombák, fogtisztítás mérsékelt áron. Vidékieknek soron kívüli rendelés egész nap. Vasár- és ünnepnap 10–1-ig. Dentist FENYVESI MENYHERT fogászati intézete, Budapest, IX. ker., Ráday-utca 5. szám. (Kálvin-tér mellett.)

SZÖVETKEZETEK FIGYELMÉBE!

Elsőrendű szinbórból készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, sevro- és zsíros-bórból a legjutányosabb napi árakon szerezhető be a

„HANGYA“ CIPŐOSZTÁLYÁNÁL.

téhénbórcsizmák, boxcsizmák, munkáscipők nagy választékban.

CSALÁDI-ISKOLAI-
SZÍNHÁZI MOZIT
AKAR?-IRJON!
HATSHEK FARKAS MOZI BÉPÉST,
IV. KÁROLY-KÖRUT 26.

OLASZRIZLING

amerikai alanyú fás szőlőoltvány, sima és gyökeres vessző, sima és gyökeres Nova és Delaware direkt termők, továbbá minden más szőlővesszők legjutányosabbban jóállás mellett beszerezhető BÉKEFI LÁSZLÓ igazgató-tanítónál ZALAKOPPÁNYBAN.

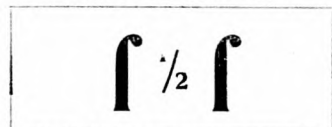
REJTVÉNYEK

1. Képrejtvény.

(Beküldte: Sivák Ferenc, Dobódeiről.)

2. Betűrejtvény.

(Beküldte: Szüts János, Perekedről.)

3. Betűrejtvény.

á á á R zivataros
á á á R viharos
enyhe

(Beküldte: Rozlozsnik János, Szendrőről.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 47-ik számunkban közöljük.

A 41-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Képrejtvény: **Határkiigazítás.**
2. Betűrejtvény: **Egy évben ötvenkét hét van.**
3. Verses rejtvény: **Kalap.**

Megfejtettek: Fodor Jánosné, Hajós Lajos, Sipos Lajos, Faragó András, Bodzás Mariska, Mathé János, Vörös Kálmán, Erl Ferenc, Szentpéteri Ferenc, Szentpéteri István, Fehér István, ifj. Lizán János, Pet Kálmán, Nagy István, Fádi György, Domonkos Sándor, Gere Piroška, Remzso Sandor, Fekete Albert, Finta Mihály, Racskó István, Boros Mihály, Kovács Sarika, Simon Vilma, Váci Béla, Szegedi Ferenc, Szalkay F. Gábor, Németh Lajos, Szöke István, Lénart László, Daranyi Sámuel, Juhasz Miklós, Márkus Ilonka, Vincze Eszti, Fodor Lajos, ifj. Spissak János, Iványi Mihály, Selli János, Csepregi Etuska, Garamvölgyi Elvira, Kunos F. Károly, ifj. Seress Balint, ifj. Schupkégel Ádám, Stompach J. Zoltán, ifj. Hudlak Endre, Barath Miklós, Frank András, Kis Tóth István, Vörös István, Fülöp Peter, Szaniszló Ferenc, Nagy János, ifj. Nagy János, K. Kis Margit, ifj. Illés Lajos, ifj. Illés József, Adók István, Balazs János, Czigány Gusztáv, Sabján János, Porzsoló István, Várkonyi Ernő, Melkai János, Hubai Istvánné, Ürögdi Etelka, Petrov Péter, Vida Endre, Berky Ignác, ifj. Csernus Ferenc, Radovics József, Molnár Sándor, Rozsika Rózsika, Groffinger F. Zoltán, Gindeli Károly, Pap József, Tanner István, Szemeredy József, Takách Julia, Szolcay Mihályné, Miskolci Dániel, Bela László, Gacs István, Fülöp József, Lukács Mihályné, Dobos Franciska, ifj. Lampert Béla, Noszvadi Sándor, Kecskés Sándor, Bagdi Aranka, Ragó István, ifj. Nagy Ferenc, ifj. Nagy Sándor, Nagy Margitka, özv. Krekó Ferencné, ifj. Bartha Kálmán, Fehér Mariska, Dobi Punczi, Málínger János, ifj. Éva Béla, Sárossy János, Gulyás József, M. Bakos István, Káldi Imréné, Nagy György, Kiss Jucika, Vasas Verona, Papp István, Mikolka István, Biró Márton, Kun László, Lőrinc Gyula, Kovács György, Gyöngyösi Imre, Madarász Jenő, Bugán Ignác, Nagy István, Rum Antal, Radovics József, Battyáni Sándor, Marcz József, Szabó Mihály, Szücs Lászlóné, ifj. Józsa Lajos, Oláh János, Hellenbrandt György, Rozlozsnik János, Patai Ferenc, Sivák István, Sivák Ferenc, Balogh Dániel, Kósa János, Lázár László, Tóth József, Parcsami József, Monoki József, Csányi, Béla, Sáfár Juliska, Galgon János, ifj. Lunczner József, Albert Vendeli Czeiner György, Rác István, Jakab László, Laczkó Ferenc, Csiga Gyula, Molnár István, Herczeg István.

Jutalomkönyvet nyertek: **Hellebrandt György (Jászberény), Málínger János (Szekszárd), Kovács György (Kaposkeresztúr), Herczeg István (Esztergál), Czeiner György (Rábakéthely), Albert Vendel (Toponár), Sabján János (Felsőág), Tóth József (Tiszafüred), Marcz József (Keresztény), Jakab László (Galvács).**

A 42-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak október hó 22-én.)

Gabona, liszt és őrlemények. Búza 76 kg-os: Tiszavidéki, 11.350—11.400 K, fejmegyei és pestvidéki 11.300—11.400 K, búza 78 kg-os: Tiszavidéki 11.450—11.550 K, fejmegyei és pestvidéki 11.400—11.500 K, rozs 7300—7450 K, takarmányrpa 7050—7200 K, sörárpa 7300—7500 K, zab 6500—6650 K, repce 16.500—17.500 K métermázsánként. — Duplatagos nulláslisztért 161, nulláslisztért 155, főzölisztért 150, 6-os kenyérlisztért 145, 7 $\frac{1}{2}$ -es kenyérlisztért 118, 8-as takarmánylisztért 62, nullás rozslisztért 112, 1-es rozslisztért 98 K-t. Korpáért 100 kilogrammonként 5100—5150 koronát fizetnek.

Vetőmagvak. Nyers lóhere 42.500—47.500, biborhere 36.000—40.000, fehérhere 80.000—90.000, cirok 6000—6500, muhar 11.000—12.500, ősz borsó 9500—10.500, Viktória-borsó 11.000—12.500, expressz-borsó 11.000—13.500, fehér bab 8000—8300, tarka bab 7000—7400, mák 40.000—43.000, napraforgó 7000—8000, kendermag 10.000—11.000, mustármag 24.000—26.000 és lucerna 42.500—47.500 korona métermázsánként feladóállomásról.

Takarmány. Prima széna 3250—4000, másodrendű széna 2350—3225, harnadosztyálú széna 1500—2300, muhar 3000—4100, lucerna 3200—4100, takarmány nád 1700—1900, takarmányrépa 1700—1900, alomszalma 2200—2800, zsupszalma 2600—3200, zsupszalma 4—5 kg-os kérékben 100—120 korona métermázsánként.

Budapesti vagomarnavásár. Bika jobbminőségű 100—200, kivételesen 302, silányabb 85—95, ökör jobbminőségű 150—250, kivételesen 310—365, középminőségű 95—145, alárendelt minőségű 80—92. Roman ökör 350—365, román tenén 330. Tehén 80—200, kivételesen 287—330. Bivaly 85—115, kivételesen 190—210. Növendék 90—110. Kicsontozni való 75—85 korona kilogrammonként élőszűlyban.

Borjú és juh. Borjú 220—370 korona kilogrammonként élőszűlyban.

Budapesti sertésvásár. Fialat nehéz 530—540, szedett 440—450, közép 340—390, jobbminőségű, könnyű 300—320, öreg urasági, nehéz 400—480, öreg szedett 350—400, süidő, vézelt 230—270, nem vézelt 230—250 korona kilogrammonként élőszűlyban. Zsir ára nagyban 900, szalonna 700—760 korona kilogrammonként.

Budapesti lóvásár. Nehéz 66.000, igás kocsiló könnyű 40.000 K.

Nyersbőr. Marhabőr 350—360 K zöldsűlyban, 470—480 K sómentesen, borjúbőr 750—780 K, középgyapjas juhbőr 450—460 K, kecskebőr 1000 K kilogrammonként.

Tej és tejtermékek. Édestej ára nagyban 54 K, kicsinyben 56 K, tejfel 150—180 K, habtejszín 420 K literenként, elsőrendű teavaj 960—1010, másodrendű 860—900, teheatúr 120—140, kevertúr 260 K, juhtúr 360—400 K kilogrammonként.

Zöldségfélék és gyümölcs. Sárgarépa zöld elsőrendű csomója 8—12, másodrendű 3—6, kilogrammja 12—22, petrezselyem elsőrendű csomója 8—12, másodrendű 3—6, kilogrammja 12—22, zeller 20—32, kalarabé 20—34, vöröshagyma érett makói 82—90, vöröshagyma elsőrendű érett 70—76, másodrendű 55—68, fokhagyma elsőrendű 80—90, fejeskaposzta 20—32, kelkáposzta elsőrendű 40—50, másodrendű 36—38, saláta elsőrendű darabja 6—8, másodrendű 4—5, sóska kilogrammja 30—40, paraj 36—55, retek fekete 16—32, burgonya 28—36, ugorka salátának való 60—80, savanyítani való 70—95, paradicsom 14—24, zöldpaprika apró hegyes 18—22, tölteni való 20—24, vajbaj 75—110, tök főző 32—38, karfiol 100—180, csöves kukorica darabja 8—12, alma kilogrammja 40—160, körte 55—160, szőlő 55—130, őszibarack 100—180 K.

Baromfi és tojás. Csirke élő, rántanivaló 450—650 K, sütnivaló 700—1400 K párja, liba, hizott, kilogrammja 580—700 K, tyúk élő, párja 800—1400 K, tojás darabja 34—36 K.

Bor. A kereskedelem részéről csak nehezen lehet vevőt találni. A parasztmústok árai 25—35 korona között mozognak. Gyöngyösön a fehér szőlő ára 28 koronára esett. E héten megkezdődött ellenben az Orelló szőlők vétele. Az első rakományok 30 koronával keltek el, ez az ár azonban lassanként 25—28 koronára ment vissza.

Szesz és szeszitalok. Gyümölcspálinka iránt élénk az érdeklődés, főleg szilvium keresett, mely 1100—1200 K-ig, törköly 1050—1100 K-ig, borpárlat 1400 K-ig kelt el termelőállomásról, 10.000 literfokonként új adóval együtt.

Idegen pénzeszközök legmagasabb ára. A deviza-központ hivatalos árjegyzése 1922 október hó 24-én: 1 drb Napoleon arany 9310 K, angol font 11.500 K, dollár 2575 K, francia frank 190 K, német márka — K 70 f, olasz lira 110 K — f, osztrák korona 35 f, román lei 15 K 75 f, cseh korona (szokol) 84 K — f, svájci frank 480 K, szerb dinár 41 K 60 f, lengyel márka 25 f. Zürichben 100 magyar koronáért 0.21 svájci centimet fizettek.

PETŐFI

SZINMŰ + ELŐJÁTÉKKAL
EGY FELVONÁSBAN
IRTA: TURCHÁNYI ISTVÁN

A DARAB

(FOLYTATÁS.)

Petőfi (hevesen):

Hallgassátok, most a sors beszél!
E fényes, rangos vidám társaság
Cifra táncra vár, zengő muzsikára,
Mert szépnek látja ezt az életet.
Élet, élet! Dalos szépséged, fényed
Be' temetői éjszakára változott!
Ti süketek nem halljátok,
Kárpátoktól Adriáig
Kinn sikolt és zúg az átok
Mindenütt!
Tán megkövült a szívetek,
Vagy véretek tán vízzé vált,
Hogy túrtók szégyent, jármokat
És túritek e rút halált,
Magyarok! Esméljete!
Kinyílt szemetek irtózva lássa,
Véres a Bácska kalásza
És véres a Maros habja
S a magyar az erdők vadja...
Halljátok meg: kín és átok
Jajját bőgik a Kárpátok,
Térdre hulljatok, a porba le
És sírva számoljátok vétките!
Mert elfordult a magyar önmagától
S részvétlen nézi önön haldoklását!
Ó, Istenem, mily irtóztatóan büntetél...

Péterfi:

Ezt érzem én is s hogy feledjem: iszom,
A mámor jó, begyógyít sok sebet.

Petőfi:

Feledni? Kimondja ezt: feledni kell?

Péterfi:

Erdély szenvedését minden percben érzem
S a lélek kinját orvosolni kell...

Petőfi:

Feledni a szenvedést? gyáva lélek vágyja!
Emlékezni kell az égő sebre,
Hogy válják mindig mérgesebbre!
A feledés a sírt végképen lezárja.
Ó, nemzetem, ha szívem elfogadnád,
Hogy vérezzen benned égő fájdalommal
S örök emlékezésre gyűjtsa lelkedet!
Vihar akarok lenni,
Hogy rázzam, tépjem ezt a tespedt népet,
Akarok lenni a láng,
Mely a fagyott szívekbe szégyent éget,

Legyek az alkony pírja,
Hogy megmaradjak a gyáva homlokon
És legyek kísértet, rém,
Ki kinn sikoltoz a síri halmokon.
Vagy legyek lidérces fény
S riadt szemekből soha el ne tűnjek,
Legyek kín, halhatatlan,
Hogy a szíveket marni meg ne szűnjek!
Legyek méreg, keserű,
Mely a bornak édes ízét rontja meg,
Legyek a nyugtalanság,
Mely a lélekben szünetlen benn remeg!
Legyek Isten villáma,
Hogy örökké lángoljak fenn az égen,
Legyek zengő zivatar
S üvöltve, bőgve zúgjak át a légen!
Legyek halálos mély seb,
Fájdalom legyek, mely nyugodni nem tér,
Bolygó, örök fájdalom,
Hogy sikoltsam örökké: Erdély... Erdély...!

Péterfi (térdrehull s zokogva nyul Petőfi keze után):

Ó, köszönöm néked, Isten szószólója,
Hogy megtanítál soha — nem feledni!

Vajda: Bravó, komédiás! Ügyes volt beszéded!

Miklós (előretörve):

Hallgassatok! Igazat mond: én értem őt!
Az Isten sugallja igaz szavait,
Mik lángra gyűjták ifjú véretem.
Ó, Isten küldöttje, nem hiába szóltál,
Írányt mutattál te az ifjúságnak,
Mely biztos hittel megy a jövő felé,
S téged követvén, egy új ezredéveknek
Dicső útjára hord szilárd követ...

Petőfi (magához öleli):

Ó, bizom benned, magyar ifjúság,
Te férfibb leszel vétkes apáidnál!

Etelka (hozzájuk fut):

Veletek megyünk mi is,
Gyöngé karunkat pótolja erős hit...

Petőfi (homlokon csókolja):

Ó, leánykám, te,
A jövő kertjében nyíló szép virág,
Mily boldog hittel tölt el hű szavad!
Így küzdjön egymás mellett a magyar
S ha férfi csügged, bátorítsa őt a nő...
Szemetek mélyén mint tündököl
A szebb jövő büszke hajnala!

Ó, látom már, mint zúzza be
Egy új, dicsőbb ezredévek kapuját
A férfi ökle és a nő hite...

Szentiványiné: Etelka, Miklós, édes, édes unokáim!
(*Átöleli őket.*)

Szentiványi (mélyen meghatva): Köszönöm néked, hogy megvendégtél a szíved vérével. De lépj be a házamba, megpihenni. Nagyon fáradt lehetsz.

Petőfi: Mennem kell! Még nagyon sok helyre kell bekopogtatnom, nagyon sok fáklyát kell még felgyújtanom a magyar éjszakában! Isten veletek!

Szentiványiné: Ne menj el ily hamar, ne vedd meg szívünk ajándékát!

Petőfi: Gondoljatok rám s olyankor mindig veletek vagytok! Isten veletek!

(*Elmegy. Útközben Miska hirtelen megcsókolja a kezét. Mind utána néznek. Csend.*)

Vajda: Gyerünk be, talán már megkezdhetnők a táncot?

Szentiványi: Megálljatok! Ne legyen addig vigalom, míg minden magyar egymást átölelve nem vigadhat! Majd akkor táncolunk!

Szentiványiné (hozzásimulva): Köszönöm, Árpád! Ennél szebb ajándékot nem adhattál volna születésnapomra...

Etelka (kitárja karjait, rajongva):

Ó, és én hinni véltem egy csalfa szóban
S azt hittem, szívemnek ezt majd üdvöt ad!
Most érzem csak, ne lenge, léha tánc
Gyullassza lángra a lány kebelét,
De féltés a hazáért! És honszerelme majd
Írányt mutat a férfiszívnek is. Szűz ajkam
Tiszta mézét a' férfi lopja meg,
Ki maroknyi földet visszahódít
A rabsorsot sínylő, szenvedő hazából!
Csókom, az első, ily férfi ajkát illeti...
Ó, ne csókoljon magyar leány addig férfiút,
Míg rabságnak jegye ég a férfi homlokán,
De mutasson karja biztos lendülettel
Északnak, délnek s messi napkeletnek,
Amerre magyar szív haldokol, — mondván:
Menjete s diadallal jertek vissza csókomért!

(*Csend.*)

Péterfi: Elment! Ki volt ez az ember?

Zsuzsi (beront): Jaj Uramisten, Szentjózsef, Szűzmaria, tekintetes asszony, ez az idegen ember felszállt a levegőbe s úgy eltűnt, mintha a szél vitte volna el... vakuljak meg, ha nem így láttam! Jaj és koldusnak hittem, osztán láttam, mikor az égbe szállt! Bizonyosan szent volt! (*Keresztekét vet magára.*)

Miklós: Hasonlított Petőfire... nagymamácskám... talán ő volt, — (*nagyon határozottan*): igen Petőfi volt!..

Szentiványiné (Miklós haját simogatva): Ej, Miklós-kám, Petőfi régen meghalt már...

Miklós (hozzásimulva, erős hittel mondja): Nem, nagymamácskám, Petőfi nem halt meg... ő él... mindörökké...

VÉGE.

Főszerkesztő: **Meskó Pál.**
Főmunkatárs: **Baday Barna.**

Felelős szerkesztő: **Héjj Imre dr.**
Felelős kiadó: **Meskó Pál.**

OLVASÓINKHOZ!

Az idén ismét igen gazdag tartalommal s csinos kiállításban jelent meg a

VASÁRNAP NAPTÁRA AZ 1923. ÉVRE,

melyet mindenki, aki legalább félévre előfizet, ingyen kap
November 1-én új előfizetést nyitunk és alkalmat adjunk arra, hogy ezt a kedvelt, szórakoztató és tanulságos naptárt minél többen ingyen kaphassák meg.

Fölkérjük azokat az előfizetőinket, kiknek előfizetése **november 1-én** lejár, hogy előfizetésüket a csatolt befizetési lapon megújítani sziveskedjenek, nehogy az előfizetési díj hiánya miatt a lap küldésében fennakadás álljon be.

Aki szíven viseli a kisgazda-, földműves- és kisiparos társadalom érdekeit, aki a vasárnapját kellemessé, hasznossá és tanulságossá akarja tenni, az előfizet a „**Vasárnap**”-ra.

A „**Vasárnap**” legkésőbb vasárnap reggelig a legmesszebb eső tanyára is megérkezik.

Előfizetési díjak:

negyedévre	100 K
félévre	180 K
egész évre	360 K

Mutatványszámot ingyen küld a

„**Vasárnap**” kiadóhivatala
Budapest, IV., Múzeum-körút 1. sz. V. em.

Szerkesztői üzenetek.

H. M. Erdősokonya. A második betűrejtvény jó, az első nem vált be. — **S. F. Dobodél.** Csodáljuk, hogy azt írja: egyetlen rejtvényt sem látta viszont. Az ön rejtvényei közül már több alkalommal közöltünk. Nincs módunkban csupán néhány rejtvénykészítő munkáit közölni, mert mindenkire tekintettel kell lennünk. Nagyon dicséretreméltó a szorgalom — ön a legszorgalmasabb rejtvénykészítők egyike — de ebben az esetben nem szolgálhat a közlés mértékéül. Rejtvényei közül válogatunk. — **M. I. Nagy-Páll.** Több jó van köztük. — **Cs. Gy. Fegyvernek.** Beküldött és jóváhagyott rejtvényeire sor kerül; de sokan vannak még olyanok, akik ön előtt küldötték be a rejtvényeket. Türelmet kérünk. — **Sz. F. G. Szentés.** A tréfák, amiket hozzánk küldött, nagyon ismerősnek tűnnek nekünk, azt hisszük, hogy valahonnan lemásolta őket. Olyan tréfákat kérünk, amit a beküldő maga készít. De mivel néhány jó van köztük, sor kerül rájuk. — **V. B. Nyulfa.** A számrejtvény jó. — **K. Zs.** A második tréfa jó, sor kerül rá. — **Sz. I. Mezőberény.** A betűrejtvények közül valamelyiket legközelebb leközljük. A képrejtvény mondata nem jó. — **R. B. Tápiószéle.** A két betűrejtvény nem vált be. Jobbat kérünk. — **K. S. Daka.** Mindkettő jó. — **P. I. Szentés.** Több jó van köztük, közlünk belőlük. — **Ny. M. Csanád apáca.** Jók. — **T. A. Szabadszállás.** A tréfák nem váltak be. A rejtvények között van jó. — **L. K. Biharnagybajom.** A versesrejtvény jó. — **F. I. Csongrád.** A beküldött képrejtvény jó. — **Esztári közművelődési egyesület.** A beküldött rejtvény ezuttal nem felelt meg. — **K. P. és J. Sukoró.** A rejtvény nem jó, tessék mást küldeni. — **M. M. Tiszadony.** A számrejtvény jó. — **F. A. Turkeve.** A képrejtvény jó. — **V. L. Bicséra.** A betűrejtvény jó. A «Vasárnap» nem szokott pénzt kérni azért, mert valakinek a rejtvényt közli. Ha valamelyik rejtvényt jónak találjuk, közöljük, hogy olvasóink örömeiket jeljük benne. — **Á. B. Kocsér.** Egy jó akadt köztük. — **E. B. Kunmadaras.** A pótlórejtvény kissé nehéz, de nagyon jó. Sor kerül rá. — **Ijt. B. B. Kevermes.** A beküldött imádság természeténél fogva nem való a «Vasárnap» hasábjaira. Sajnáljuk tehát, de nem tehetünk eleget kis fia kérdésének. A rejtvények jók, közlünk belőlük. — **Legifjabb É. B. Szabadszentkirály.** Valamelyiket közöljük belőlük. — **Sz. I. Bata.** «*Nehéz hantok*» című verse még nem alkalmas a közlésre. A verselés mesterségbeli részét meg kell tanulni, addig nem lehet verselni. — **O. I. Tiszaderzs.** A képrejtvények jók. — **Sz. I. és K. F. Pereked.** Sok jó van köztük. — **P. I. Erdősokonya.** Türelmet kérünk sor kerül rájuk.

(Jövő héten folytatjuk.)

ELSO = REJTEGZŐ = KLASSZON B.
MAGYAR DILEGZŐ - GYAR.

Bélyegzők, pecsétnyomók, számozók. Egétovasak állatok és gazd. eszk. jelzésére. Zsák, birka- és sertés-jelzők. Erdész-balták és jelző-szerszámok. Czím-, kocsi-, tilalom-, útjelző-, ajtó- és házszám-táblák. Telefon-, távíró- és távbeszélő-berendezések. Tűzoltó-berendezések. Budapesti. Hírel. 4-22. BUDAPEST, VIII., FUTÓ-UTCA 7.

Brilláns, ékszer, gyöngyöt

mindenkinél drágábban vesz (Teréz-templ.)
SZÉKELY EMIL, Király-u. 51. sz. em. b. n.

Ha

ingatlant venni vagy eladni óhajt, forduljon bizalommal hozzám; minden előleg nélkül, szorosan a megállapított jutalékért eléri a leggyorsabb lebonyolítást
KISS LAJOS, Budapest, IX., Lónyay-u. 19.

Hegedű, klarinét, teljes zenekari felszerelés, községi dob, kürt, harmonika, ocarina, zongora, gramofon és lemezek a legolcsóbb árban:

STERNBERG HANGSZERGYÁR
VII., Rákóczi-út 60. (Zenepalota.) Árjegyzéket bérmentve.

Vörösréz pálinkafőző-üstök

és vörösréz mosó-üstök rak-táron mindenféle kivitelben
Máthé András rész-
mester-árnyár
Ujpest, Károly-utca 11. sz.

MRAVKÓ JÓZSEF

puskaműves és fegyverkereskedő
Budapest, VII., Károly-körút 9. sz.

Elvállal: mindenféle fegyver javítását, át-
alakítását, felújítását és belövését.

Elad: elsőrangú gyártmányú golyós, sörtes,
ismétlő és automata vadászfegyvereket,
pisztolyokat, revolvereket, összes vadászati cikkeket

Legjobb minőségű
mindennemű golyós-, sörtesöltények, löszerek.

Szakorvos

rendelő- és nemi betegek
részére. Ezüst salvasan-oltás!

Rendelés egész nap.
VII., Rákóczi-út 32., I. em. 1. (Rókusfal) szemben.

Ekék, ekealkatrészek,

boronák, kapálóekék, fűkaszálók,

marokrakó és kévekötő aratógépek,
lógereblyék, kézi-járgányosok,
motoros- és göcséplőkészletek,
szecskaavágók, répavágók, darálók,
morzsolók s minden egyéb gazda-
sági gép és szerszám a

„HANGYA“ mezőgazdasági
géposztályánál
szerezhetők be legutányosabban.

**Közhirre
tétetik,**

hogymár megjelentek
a kiscgazda-, kiscparos-

és földmivestársadalom **1923.** évre szóló naptárai:

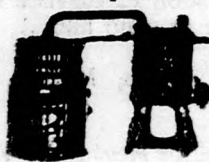
A Vasárnap Naptára	... ..	ára 70 K
Az Uj Barázda Naptár	... ..	ára 100 K
A Nagy Képes Családi Naptár...	... ..	ára 100 K
A Nagy Képes Regélő Naptár	... ..	ára 100 K
Az Amerikai Magyarok Naptára	... ..	ára 100 K
A Familien Volkskalender für das Jahr 1923	... ..	ára 100 K
A Falu Naptára	... ..	ára 70 K

A naptárakban megtaláljuk a lefolyt esztendő politikai életének kimagasló mozzanatait, a nagyvilág képekkel gazdagon tarkított eseményeit, ismeretterjesztő cikkeket a tudomány, irodalom és művészet széles köréből, közöttük értékes mezőgazdasági tanulmányokat; azután illusztrált elbeszéléseket, verseket, hasznos útbaigazításokat és a nélkülözhetetlen naptári részt.

Kapható: minden lapelárúsítónál, minden könyvkereskedésben és minden „Hangya“ szövetkezetben, valamint a kiadóhivatalban Budapest, IV., Múzeum-körút 1.

**Magyargazda,
földműves és
kiscparos más
naptárt nem vesz,
mert ezek a naptárak úgy
tartalom, mint külső kiállít-
ás tekintetében fölülmül-
nak minden más naptárt.**

Vörösréz pálinkafőző- és mosóüstök

központi és mezőgazdasági szeszfőzdeberendezés. Dupla üstök, álló és buktató. — Vízmelegítő minden formában. Szontágh Pál részárnyár (cégtfőnök Terény Samu) Budapest, IX. ker., Ulloi-út 19. szám.

HARANGOKAT

AZ ECCLESIA HARANGÖNTŐÉJE

nszta harangércből pontos hangolással leggyorsabban önt és szállít az Országos Harangszakértői Bizottság felügyelete mellett a

Harangművek r.-t.

„Ecclesia“ alapítása
Budapest, IV., Irányi-u. 27.

DRÓTKERITÉS

legjobb minőségben, legolcsóbban
RENNER ÉS HAMVAI
sodronyfonat- és szitaárú készítőknél
Budapest, VIII., Köztemető-út 3. szám.
Baross-tér sarok. Keleti pályaudvar köze ében.

**EGY DARABBÓL PRÉSELT
VÖRÖSRÉZÜSTÖK**

TOVÁBBÁ

SZŐLŐ- ÉS BORGAZDASÁGI
GÉPEK, ESZKÖZÖK

LEOJUTÁNYOSABBAN KAPHATÓK

NAGY IGNÁCCÉGNÉL

BUDAPEST, KÁROLY-KÖRUT

ALAPITTATOTT 1884. 9. TELEFON: József 115-15.

**Megbízható jó minőségű árút
a legelőnyösebb árban**

vásárolhatnak a tagok a

„HANGYA“

2 vidéki szövetkezeteiben.

Kaphatók:

vászon, karton, kanavász, zephir, szövet, kész férfi és női ruha, kendő, harisnya, cérna, pamut, szabókellékek, cipő, csizma, valamint mindennemű rövid-, kézmű-, konfekció-, cipő- és díszműárúk.

Mezőgazdasági SZESZGYÁRAKAT

szeszfőzdeket, pálinkafőző- és mosóüstöket, valamint tejgazdasági gépeket és eszközöket

KÉSZIT:

Szemenyei Lajos részműves
őnöző és gépműhelye, Budapest, IX., Remete-u. 34.